

RAN-1901000301030001
M. A. External (Part -I) Examination March - 2026
Hindi M. A. Paper - III (CC)
प्रयोजनमूलक हिंदी (Functional Hindi)
सूचना : / Instructions

- (1) उपरोक्त दशविव विगतो उत्तरवली पर अवश्य लभवी.
Fill up strictly the above details on your answer book

Seat No.:

Student's Signature

- प्रश्न 1.** पारिभाषिक शब्दावली का स्वरूप स्पष्ट करते हुए शब्दावली निर्माण के सिद्धांतों का सविस्तार आलेखन कीजिए। **20**

अथवा

- प्रश्न 1.** सरकारी कार्यालय में राजभाषा हिंदी के प्रयोग की स्थिति का विश्लेषण करते हुए अनुवाद की आवश्यकता और उपयोगिता पर प्रकाश डालिए। **20**

- प्रश्न 2.** इंटरनेट समय प्रबंधन एवं मितव्ययता को ध्यान में रखते हुए इंटरनेट के अनावश्यक उपयोग से होने वाली समस्याओं का उल्लेख कीजिए। **20**

अथवा

- प्रश्न 2.** ईमेल भेजने और प्राप्त करने की संपूर्ण प्रक्रिया का विवेचन करते हुए इससे होने वाले लाभों की चर्चा कीजिए। **20**

- प्रश्न 3.** लीड और शीर्षक में अंतर एवं संबंध स्पष्ट करते हुए समाचार लेखन में दोनों की भूमिका का विश्लेषण कीजिए। **20**

अथवा

- प्रश्न 3.** समाचार के बुनियादी तत्वों का वर्णन करते हुए उसके महत्व की व्याख्या कीजिए। **20**

- प्रश्न 4.** लोकतंत्र एवं जनमत निर्माण में सोशल मीडिया की भूमिका स्पष्ट कीजिए। **20**

अथवा

- प्रश्न 4.** जनसंचार प्रौद्योगिकी का स्वरूप स्पष्ट करते हुए इसके विकास एवं वर्तमान समय की प्रमुख चुनौतियों का विवेचन कीजिए। **20**

પ્રશ્ન 5.(અ) નિમ્નાંકિત પરિચ્છેદ કા હિંદી અનુવાદ કીજિયે :

10

પર્યાવરણ માનવ જીવન માટે અત્યંત મહત્વપૂર્ણ છે, કારણ કે માનવનું અસ્તિત્વ પ્રકૃતિ પર આધારિત છે. પર્યાવરણમાં હવા, પાણી, જમીન, વૃક્ષો, પ્રાણી અને માનવ જીવનનો સમાવેશ થાય છે. વૃક્ષો આપણને શુદ્ધ હવા અને ઓક્સિજન આપે છે તેમજ પ્રાકૃતિક સંતુલન જાળવવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે. પરંતુ આજકાલ વધતી વસ્તી, ઝડપી ઔદ્યોગિક વિકાસ અને વાહનોની સંખ્યામાં વધારાના કારણે પર્યાવરણ સતત પ્રદૂષિત થઈ રહ્યું છે. નદીઓમાં ઔદ્યોગિક કચરો, હવામાં ધુમાડો અને જમીનમાં ઝેરી પદાર્થો મળવાથી માનવ સ્વાસ્થ્ય પર ગંભીર અસર પડે છે. પર્યાવરણ પ્રદૂષણના પરિણામે વિવિધ રોગો ફેલાય છે અને જીવનની ગુણવત્તા ઘટે છે. તેથી દરેક નાગરિકે વૃક્ષારોપણ, પાણી બચાવ, સ્વચ્છતા જાળવવી અને પ્રદૂષણ ઘટાડવા જેવા પગલાં લઈ પર્યાવરણની સુરક્ષા માટે પોતાની જવાબદારી નિભાવવી જોઈએ.

(બ) નિમ્નાંકિત શબ્દો કે હિંદી પારિભાષિક રૂપ લિખિયે :

10

Memorandum, enquiry, appointment, procedure, report, policy, circular, notice, guidelines, administration.